

DIREKTORATET
FOR BYGGKVALITET

Veiledning om byggesak

§ 14-6. Gjennomføring av uavhengig kontroll etter § 14-2 første ledd og annen uavhengig kontroll i tiltaksklasse 1

§ 14-6. Gjennomføring av uavhengig kontroll etter § 14-2 første ledd og annen uavhengig kontroll i tiltaksklasse 1

(1) Kontrollen skal gjennomføres på fagområder i henhold til § 14-2 første ledd og § 14-3 og i overensstemmelse med ansvaret til ansvarlig kontrollerende etter § 12-5. Kontrollområdet skal angis i gjennomføringsplanen og beskrives i søknad om ansvarsrett for kontroll.

(2) Ansvarlig kontrollerende skal

- a. kontrollere at utførendes styringssystem inneholder rutiner for kvalitetssikring av arbeidet som skal utføres innenfor kontrollområdet i henhold til relevante krav i eller i medhold av plan- og bygningsloven, og at disse er fulgt og dokumentert
- b. foreta en enkel kontroll av at utførelsen er gjennomført i samsvar med produksjonsunderlaget, at nødvendig produktdokumentasjon for byggevarer er tilgjengelig, og at produktene er brukt i samsvar med forutsetningene.

Veiledning

Bestemmelsen presiserer innholdet av uavhengig kontroll i tiltaksklasse 1, dvs. særlig kontroll av våtrom og tetthet i boliger. Den som foretar uavhengig kontroll skal se på styringssystemet og rutinene til den som har utført arbeidet. I tillegg skal det gjøres en enkel kontroll av utført arbeid og at det er brukt byggevarer med dokumenterte egenskaper.

Til første ledd

Bestemmelsen presiserer at den gjelder uavhengig kontroll etter § 14-2 første ledd og annen kontroll i tiltaksklasse 1. Bestemmelsen viser også til ansvarlig kontrollerendes ansvar etter § 12-5, som bl.a. angir plikt til å bistå med gjennomføringsplanen. Av særskilt betydning er § 12-5 bokstav d, som angir de rutinene som skal følges der det avdekkes avvik. I slike tilfeller skal kontrollerende først melde fra til den som er ansvarlig for avviket. Dersom avviket ikke rettes eller lukkes, skal kontrollerende melde fra til søker/tiltakshaver, og til slutt til kommunen. Etter dette vil den kontrollansvarlige være ansvarsfri selv om avviket ikke er rettet. Tilsvarende gjelder ved uenighet om valg av løsninger. Det er viktig å presisere at ansvarlig kontrollerende har ansvaret for å finne feil eller avdekke avvik, og å melde fra, men han har ikke ansvar for kvaliteten i det som prosjekteres eller utføres. Det er også viktig å gjøre oppmerksom på § 12-5 bokstav e som sier at ansvarlig kontrollerende skal kontrollere grensesnitt der det brukes flere kontrollforetak. Ansvarsområdet for kontroll skal beskrives i søknaden om ansvarsrett og gjennomføringsplanen på linje med annen ansvarsrett.

Til andre ledd

Etter denne bestemmelsen skal ansvarlig kontrollerende kontrollere at det utførende foretaket har rutiner i sitt system for ivaretagelsen av plan- og bygningslovgivningens krav i dette tiltaket, og at disse er fulgt og dokumentert. Det er ikke snakk om noen gjennomgang av systemet, men bare sjekk av de aktuelle rutinene. I tillegg skal kontrollforetaket kontrollere at det foreligger tilstrekkelig produksjonsunderlag og produktdokumentasjon, ettersom det ofte er her det oppstår mangler. Kontrollforetaket skal altså ikke foreta kontroll av prosjekteringen, men bare av at den foreligger, at den er tilstrekkelig, og at den er fulgt i utførelsen. For kontroll av fuktsikring, lufttetthet og annen kontroll i tiltaksklasse 1 er det dermed utførelsen som fokuseres, i motsetning til tiltak i tiltaksklasse 2 og 3.

Gjennomføring av uavhengig kontroll i tiltaksklasse 1

Kontroll av plassbygde våtrom

Kontroll av våtrom må foretas i utførelsesfasen og kan normalt gjøres ved ett besøk. For at kontrollen skal kunne fungere etter hensikten, må den gjennomføres etter at tettesjiktet er påført og gjennomføringer forseglet, og før overflatematerialer som fliser, belegget mv. er montert. Dette begrunnes med at kravet på fall til sluk er viktigst å kontrollere i forhold til tettesjiktet (membran).

Det skal foretas uavhengig kontroll av fall til sluk, visuell kontroll av tilpasning mellom membran og sluk, samt registrering av benyttet arbeidsunderlag og kontrolldokumentasjon av fuktsikring.

Tabell 1. Kontroll av plassbygde våtrom - kontrolldetaljer

Uavhengig kontroll av våtrom	
Kontrollmålt fall til sluk	X
Visuell kontroll av tilpasning mellom membran og sluk	X
Stikkprøvekontroll av samsvar mellom spesifikasjoner og produkter som er brukt.	X
Registrering av benyttet arbeidsunderlag	X
Registrering av kontrolldokumentasjon for	
- fuktsikring av sistene	
- utført arbeid med membran	
- tette gjennomføringer i membran (våt sone)	

Selve kontrollen vil vanligvis kunne gjøres innenfor en ramme av 30 minutter når det benyttes godt kvalifiserte kontrollforetak med gode og effektive rutiner i sitt kvalitetssystem. Rapportskrivning antas tilsvarende å kunne gjøres innenfor en ramme av 30-45 minutter der det benyttes tilsvarende godt kvalifiserte kontrollforetak med gode og effektive systemrutiner.

Kontroll av lufttetthet

Krav til kontroll av lufttetthet etter byggesaksforskriften § 14-2 første ledd er begrenset til nye bygninger. Kontroll som angitt må foretas som sluttkontroll etter at bygningen er ferdig og kan normalt gjøres med ett besøk.

Dersom det ansvarlige foretaket som utfører arbeidene har gode rutiner for kvalitetssikring kan den uavhengige kontrollen begrense seg til å kontrollere at det er foretatt tetthetsmålinger i kritiske faser i prosessen som en del av kvalitetssikringen og at måleresultatene er dokumentert. Dette vil være aktuelt der bygningen har en enkel form og geometri og hvor det er enkelt å beregne arealer og volum. Kritiske faser hvor det kan være aktuelt å foreta tetthetsmålinger som del av kvalitetssikringen kan være etter at vindtetting er lagt, etter at isolasjon i klimaskallet er ferdig lagt og ved ferdigstillelse. Den uavhengige kontrollen vil da kunne begrenses til en gjennomgang av måleresultater og en enkel kontroll av areal og volumberegninger som grunnlag for beregning av luftskifte. En slik kontroll vil kunne gjøres innenfor en ramme av 30-45 minutter når det benyttes godt kvalifiserte kontrollforetak med gode og effektive systemrutiner i sitt kvalitetssystem.

I mer komplekse byggesaker, bygninger med uvanlig geometri, flerfamiliehus mv, må den uavhengige kontrollen omfatte en fysisk tetthetsmåling av bygningen. I det enkleste tilfelle hvor det ikke er behov for å trykksette naboleiligheter for å kunne gjennomføre en tetthetsmåling, vil en måling inklusiv opprigging av måleutstyr kunne gjennomføres innenfor en ramme på 2 timer når det benyttes godt kvalifiserte kontrollforetak med gode og effektive rutiner. En enkel kontroll av areal og volumberegninger med rapportskrivning vil kunne gjennomføres innenfor en ramme på 45 minutter.

Endringshistorikk

01.07.11. Ingress lagt inn. Lagt inn veiledning om kontroll av plassbygde våtrom og lufttetthet.